

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vred dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 133.

Maribor, dne 21. novembra 1910.

Letnik II.

Obračun.

Na včerajšnjo nedeljo se naši liberalci gotovo ne bodo spominjali z veseljem. Njihovim generalom, posebno liberalnim učiteljem, se bodo še krčile pesti, če se bodo spomnili na obsodbo, ki so jo izrekli nad njimi naši možje in mladeniči. V velikem številu so včeraj, dne 20. t. m. prihiteli od vseh krajev naši možje in mladeniči v Celje, da protestirajo proti psovkam, s katerimi jih žalijo naši nemški in slovenski liberalni nasprotniki. Glavni namen naših krepkih čet, med katerimi so bili mnogoštevilni zastopniki naših društev, mladeniških zvez in „Orla“, je bil obračunati z brezstidnim psovanjem „Lehrerbunda“. Splošno ogorčenje se je pa končno obrnilo proti slovenskemu liberalnemu učiteljstvu, ki je včlanjeno v ta „Lehrerbund“. Kdor je slišal včeraj priproste kmečke govornike, kako so odločno nastopili proti liberalnemu učiteljstvu, ta je moral priti do prepričanja, da je ogorčenje nad liberalnim učiteljstvom med našim ljudstvom silno in splošno. Spontano, ne umetno povzročeno, je prišlo to ogorčenje na dan in se je javilo v težki obsodbi. Obračun, ki so ga doživeli včeraj liberalni učitelji in liberalci sploh, je pokazal za nje tak minus, da ga ne bodo nikoli poravnali. Z dežja pod kap, so ošabno pravili, bi prišli, če bi naše ljudstvo dobilo pri našem šolstvu ono besedo, ki mu gre. A sedaj jih je naše ljudstvo res postavilo z dežja pod kap. Dosegli so, kar so želeli.

Protestno zborovanje.

Govor poslanca dr. Verstovškega.

Poslanec dr. Verstovšek otvori ob 11. uri zborovanje in imenuje kot pooblaščenec S. K. Z. za podpredsednika g. Zupanca iz Zaleca, za zapisničarja mlad. Zajca iz Skal, za reditelje mladeniče Stoklasa iz Šmarja, Gobeca iz Sladke gore, Kača iz Št. Pavla, Korbarja iz Polzele. Nato poudarja pomen shoda; poslanci S. K. Z. navadno prireajo shode, da se dogovorijo z vsemi sloji o gospodarskih, narodnostnih in političnih vprašanjih. Take prilike hvala Bogu dosedaj še nismo imeli, da bi morali sklicati shod, da varujemo čast slovenske mladine in protestiramo proti nečuvni žalitvi od strani nemškega „Lehrerbunda“, v katerem je včlanjena tudi liberalna zveza slovenskih učiteljev. „Lehrerbund“ je izdal letak, v katerem piše, da so slovenski mladeniči že posvinjili slovensko kmetijsko šolo v Št. Jurju. Nemški izraz „versaut“ je tako podel, da nimamo za njega v slovensčini niti prave besede. Da bi na tako

nečuvni način psovala učiteljska zveza, v kateri so se izjavili slovenski liberalni učitelji proti zahtevam poslancev S. K. Z., po delitvi deželnega šolskega sveta, slovenske mladeniče, ne smemo dopuščati in moramo odločno zavračati sramotenje. S. K. Z. stori le svojo dolžnost, če se ustavlja nizkotnim, neotesanim psovkam na naše slovenske mladeniče, sinove našega slovenskega kmečkega ljudstva, S. K. Z. ne dopusti nesramno zaničevati svojih vrlih mladeničev! Kot sodeželanimo vsi enakopravni; trdimo pa lahko po teh nesramnih izbruhih „Lehrerbunda“, da so naši kmečki sinovi v omiki na višji stopinji, nego nemški učitelji, ki so se drznili blatiti poštene slovenske fante. Obžalujemo le, da ni takoj slovensko liberalno učiteljstvo našlo pravega odpora proti drznosti, da se mu upa „Lehrerbund“ celo pošiljati take sramotilne listke, katere bi naj trosilo slovensko učiteljstvo med ljudstvom, torej tisto učiteljstvo, ki je vzgajalo našo mladino, kateri pravijo nemškutarji, da so posvinjili slovensko kmetijsko šolo. Kje je sedaj Narodna stranka s svojimi visoko naobraženimi organiziranimi mladeniči, da se ni takoj oglasila proti sramotitvi mladeničev, ki so ravno tako v njihovi, kakor v naši vrsti? Ta je vedela poprej za nedostojne besede, zakaj se ni zglasila. Manjka jim pravega, narodnega ponosa. Slovenski mladeniči, danes govorite vi; vsi govorijo veljajo danes obrambi vaše časti! Zglašajte se k besedi, samo prosim vas, da se ne dotikate oseb.

Govor poslanca dr. Benkoviča.

Nato podeli poslanec dr. Verstovšek besedo poslancu dr. Benkoviču, ki opozori zborovalce na obstrukcijo in zlasti na pogajanja glede delitve dež. šolskega sveta. Tedaj so padli liberalni učitelji z dr. Kukovcem poslancem S. K. Z. za hrbet in liberalni učitelji so dali znano izjavo, ki ostane vedno madež na tem slovenskem liberalnem učiteljstvu. Narodna stranka, oziroma dr. Kukovec, si ni upala tako v ospredje, in dr. Kukovec je poslal liberalno učiteljstvo v boj proti obstrukciji. (Pri teh izjavanjih je postal neki Šotl, bivši policaj okoliške celjske občine jako nemiren, dasi ga je predsednik že dvakrat opominjal k redu. Ker le ni miroval, je poklical predsednik reditelje; mladeniči so napravili do vrat špalir, in mogočni Šotl, katerega so poslali pristaši Narodne stranke v ogenj, — dočim sta zborovala urednik „Narodnega Dnevnika“ in dr. Koderman sama pred hotelom — jo je moral popihati med posmehovanjem iz dvorane in se iti hladiti na mrzlo.) Dr. Benkovič nadaljuje: Iz tega sramotnega letaka posnamemo, da je

slovensko liberalno učiteljstvo šlo v boj proti obstrukciji le iz gole sebičnosti. „Lehrerbund“ toži namreč, da ne bodo dosegli učitelji povišanja plač, ker je obstrukcija. Vsi sloji Spodnjega Štajerja, zlasti naš kmečki stan, obrtni stan, so se izjavili, da so voljni prinašati žrtve, ki bi jih zadele vsled obstrukcije; le slovenski liberalni učitelji, ki ne izgubijo ničesar na svojih plačah vsled tega boja v Gradcu, so šli z „Lehrerbundom“ proti nam in se celo izrekli proti delitvi deželnega šolskega sveta. Sedaj pa „Lehrerbund“, v katerega so včlanjeni slovenski liberalni učitelji, na tako sramotilen način zmerja slovensko mladino, katero so vzgojevali slovenski učitelji. Častna dolžnost našega učiteljstva je, da se takoj loči popolnoma od „Lehrerbunda“; če imajo še kaj ponosa in samozvesti, bodo reševali svoja stanovska vprašanja tudi sami, gotovo boljše, nego z „Lehrerbundom“. Častna dolžnost slovenskega učiteljstva je nadalje, da se po teh nesramnostih nemškega „Lehrerbunda“ posvetujejo o deželnem šolskem svetu in preklicujejo svojo izdajalsko izjavo. Dr. Benkovič konča svoj govor s pozivom na zborovalce, da izrazijo svoje ogorčenje nad sramotitvijo naše slovenske mladine. („Živio“-klic; gospodu poslancu se zahvali predsednik z odobravanjem celega zbora za lepe in prav umestne besede.)

Drugi govorniki.

Nato so se oglašili zaporedoma mladeniči in možje k besedi. Vsi govorijo bili huda obsodba „Lehrerbunda“ in slovenskega liberalnega učiteljstva. G. Zupane stavi s primernim uvodom resolucijo, katero prinašamo na zadnjem mestu.

Mladeniči Zajca se zavaruje odločno proti sramotitvi slovenskih fantov; slovenski mladeniči, ki so v krščansko-socialnih društvih, imajo dovolj ponosa, da sami zavračajo povsod napade, in so toliko olikani, da se niti v obrambi nočejo posluževati tako podlih sredstev, kakor liberalni neolikanci. Potom izobrazbe hočejo braniti sebe in svojo čast. Ti liberalni učitelji, ki nas sramotijo, potrebujejo več omike, nego mi slovenski fantje.

Gosp. župnik Plečnik izjavlja, da ga skušnja uči, da je treba liberalnemu učiteljstvu več vzgoje; oni še ne znajo živeti z ljudstvom, zato tudi ne morejo primerno vzgajati naše mladine.

Nato dobi besedo kmet Rančigaj. Pred govorom je bil zanimiv odmor. Nadučitelj Brinar je začel na svojo pest govoriti. Predsednik mu pove, da mu ni dovoljeno, saj se ni niti zgledil k besedi in je

PODLISTEK.

Franc.

(Češki sp. sal Jan Neruda).

Še danes mi je v živem spominu goslar Franc in gotovo tudi marsikomu drugemu iz Male Strani.

Kakor človek ne pozabi lahko dobre karikature, tako se mi je vtisnila v spomin tudi njegova prika-zen — prepričan sem, da mi tega Franc ne zame-ri. Če je čitatelj že videl naslovno sliko aogleškega „Puncha“, potem je odveč vsak popis. Isti obraz in iste ostro začrtane poteze. Toda Franc je bil majhen, zelo majhen. Njegov rdeči nos je bil tanek in prozoren, usta so kazala utrujenost mesto zaničevanja, in iz modrega očesa mu ni bliščal dovtip, pač pa se mu je čitala v očeh prošnja — pretresujoča prošnja, ki še je nisem videl nikoli v trudnem, starem očesu.

Na sivi glavi mu je balancirala zelena, ponošena kapica, kakor jo vidimo danes samo še pri najmanjših otrokih na vasi. Star, zgledani, zeleni frak z obranim, zametastim ovratnikom je imel potrte bakrene gumbe. Hlače se bile tanke, posebno na kol-
nih so zelo trpele.

In k vsemu temu ubožstvu se je pridružilo najhujše — Franc je imel grbo.

Dasi je bila njegova prikazen posebna, da čudna, se ga vendar mi otroci nismo upali nikoli zaničevati, nasprotno imeli smo neki strah pred njim.

Franc je dihal na kratko in je pogosto kašljal. Če je korakal trudnega koraka navzgor proti svo-
mu stanovanju, je počival pri vsakem dvanaajstem ko-
raku, se naslonil ob zid ter se podpiral z rokami ob
kolena. Tedaj smo narediliraje ovinek, da nam ni
bilo treba iti mimo njega, in če me je poslala tupa-

tam mati, da dam Francu krajcar, sem mu ga izro-
čil s tresočo roko.

Tudi odrasli so ga le redko dražili, le drvarji
na ulici so klicali za njim:

„Glej ga no, mi delamo kot živina, Franc pa
prihaja že zopet iz gostilne!“

Takrat je zahajal moj oče tuptam na vrček v
gostilno „Glaubitz“. Tam so se shajali posebno stari
topničarji, njegovih nekdanih tovariši. Tje je vzel po-
gosto tudi mene. Z žemljo v roki sem sedel tiho kot
miš ter poslušal dogodke, ki so si jih pripovedovali
gotovo že čez dvajsetkrat.

V sredi med razposojeno divjo družbo je igral
na svoje obrabljene gosli pesmi, ki so si jih želeli.
Spominjam se še, kako me je ganil žalostni Franc s
svojimi veselimi kosi do solz; zakaj, tega nisem še
vedel.

Gostilna je bila polna dima in praske.

Naenkrat se je vzdignilo nekoliko najbolj raz-
posajenih ter dvignilo Franca s stolom vred na
mizo.

Splošno vriskanje je pozdravilo Franca, ki se
je gugal na stolu semtertje. Toda on je vedel, kaj je
njegova naloga. Zaigral je tuš ter zavriskal. Njegov
„juhu“ je bil bolj podoben bolestenemu vskriku kakor
izrazu veselja. Toda ljudje ne opazijo takih malen-
kostnih razlik.

„Ti si fant iz fare“, je pripomnil med splošnim
smehom drvar Strnad. „Pa naj pove kdo, če ne iz-
gleda na mizi, kakor krajcarska žemlja na polici!“

Zopet hrupen smeh v celi gostilni.

Franca je zaigral zopet tuš ter zavriskal. Toda
grozen kašel je pretrgal njegov „juhu“.

„Le naprej! Saj bo skoraj konec! Kmalu bo
ena vdova več . . . Povej nam no, kaj ti je padlo v
glavo, da si ženil takega hrusta?“

„Na —“, (je odgovoril Franc ter zopet zakaš-

ljal, „sem pač mislil — če pridene ona — kar meni
manjka — bova vendar končno dva cela človeka —“

„Kolikokrat si bit od nje?“

Toda kašel ga je tako mučil, da ni razumel
vprašanja.

„Kaj si rekel?“

„Če nisi nikoli bit od nje?“

Gosti dim, ki je bil v višini še gostejši, ni pri-
puševal Francu govorniki tekoče.

„Da — pogosto! Posebno v četrtek in petek, ko
mi ne daste, ničvredneži, nič več denarja. — Če ni-
mam petindvajset grošov, ne smem domu — Kadar
imam manj, potem potrkam na vrata popolnoma tiho.
— Ona že ve, kaj to pomeni in me pusti čakati celo
uro. — Prihodnji dan dobim samo kruh in ker bi se
žalostil pri suhem kruhu, mi namaže — hrbet. — Če
pa imam petindvajset grošov ali celo več, potem tr-
kam s peto in proklinjam, dokler mi ne odpre. In
drugi dan pride na mizo svinjsko s emoki in zeljem.
— Juhu!“

Hotel je zaigrati, toda močen bolesten kašel, ki
se je slišal tako čudno med razposajenim smehom, ga
je pograbil s tako silo, da so mu roke onemogle, in
da so mu padle gosli na tla. In ko bi ne priskočil
Strnad, bi sledil Franc svojemu instrumentu.

„Slabo mu je — gostilničar, požirek boravičke!
In shranite mu njegove potrte gosli . . . Ti pa idi
domov, Franc, potrkaj s peto in se dobro prespi!“

S težkim korakom je šel Franc proti durim. In
zunaj ga je pretresel mrzel zimski zrak. Postal je
nekoliko ter govoril sam s seboj:

„ . . . In vedno se mi je zdelo, kakor bi me le
vleklo nekaj domov . . .“

Snežilo je tako močno, kakor bi se hoteli vleči
vsj oblaki na zemljo, divji veter pa je piskal okoli
oglov ter prenašal sneg.

(Konec prih.)

tudi se ni dobil. Propadli kandidat Narodne stranke le hoče govoriti. Nastal je med zborovalci hrupen nemir. „Prosim besede, nekaj bi rad povedal.“ Predsednik odgovori: „Kakor visoko čislam g. Brinarja kot osebo, mu na današnjem društvenem shodu ne morem dati besede, ker bi učiteljstvo pač lahko podalo svojo izjavo že davno na lastnem shodu. Danes bomo že opravili mi sami!“ Da bi se preveč ne pritoževal nadučitelj Brinar, je vprašal še predsednik zbor, če mu dovoli govoriti. Zbor je bil odločno proti temu. Brinar: To ni lepo, da mi niti ne pustite podati kratke izjave. Kmet Rančigaj: Gosp. Brinar, kolikokrat sem hotel govoriti jaz na vaših shodih, toda nikdar me niste pustili. Nato so gosp. nadučitelj vzeli klobut in lepo, mirno odšli.

Kmet Rančigaj opozarja na nedoslednosti Nar. stranke in izraža poslanec S. K. Z. popolno zaupanje. Kmetje hočejo imeti krščanske učitelje; srečna je župnija, kjer deluje učitelj z duhovnikom. Zakaj se dobri učitelji ne združijo v Slomšekovo zvezo; saj jih imamo dovolj; ti se naj ne bojijo neznosnega terorizma od strani liberalcev; ljudstvo boče za njimi.

Mladenič Steblovnik Martin trdi, da razne psovke, katere slišijo otroci v šoli, nadalje ta napad na slovensko mladino, pričajo le, da je treba liberalnim učiteljem več izobrazbe in omike. Slov. mladeniči se morajo izobraževati sami, ker od takih učiteljev se ne morejo učiti omike.

Č. g. Žganek izjavlja, da so v šentjurski šoli vrli kmečki fantje; iz lastne izkušnje označuje plodno in uspešno delovanje dobrega učitelja, katerih je hvala Bogu še. (Celi zbor navdušeno kliče: Slava učiteljem, ki so dobri!)

Mladenič Irman iz Pake poudarja, da slovensko ljudstvo ne boče srečno, dokler bo imelo liberalno učiteljstvo. Potem se je z velikim navdušenjem sprejela ta-le resolucija:

Resolucija.

Slovenski možje in mladeniči, zbrani na protetnem shodu v Celju, najodločneje in z ogorčenjem protestirajo proti nizkotnemu in surovemu žaljenju slovenske mladine, katero je zakrivila štajerska „Učiteljska Zveza“ („Lehrerbund“) po znanih letakih; obsojajo, da slovensko liberalno učiteljstvo, ki je včlanjeno v to zvezo, ni takoj zavrnilo iz fanatične nemško-nacionalne nestrpnosti izvirajočega žaljenja, ter taki Zvezi obrnilo hrbet in zopetno odobravaljo obstrukcijski boj slovenskih deželnih poslancev v Gradcu za pravice slovenskega ljudstva.

Poslanec dr. Verstovšek opozarja še enkrat na pojave današnjega shoda in hvali ponos slovenskih kmečkih fantov, ki so po izobraževalnih društvi S. K. S. Z. prišli na pravo pot življenja. Opominja jih, da se trudijo pridobiti si vse lastnosti, katere mora imeti slovenski mladenič. On mora biti veren, naroden, ponosen, samozavečen, varčen, zmeren in korajžen. Prave korajže ne kažejo mladeniči, ki se pehaajo po noči in si parajo trebuhe; take slučaje moramo jako obžalovati; pravo korajžo ste pokazali danes, ko ste odločno branili svojo čast in odvrnili grdo sramotjenje.

Shod se je zaključil z velikim navdušenjem.

* * *

Prejeli smo sledeče brzojavke:

Siv. Tomaž pri Ormožu: V duhu smo z vami. Ogorčeni zavračamo podlo sramotjenje naših vrlih mladeniških čet. — Mladeniška zveza.

Maribor: Za poštenje svoje borečim se slovenskim mladeničem: Nazdar — Mariborski Orel.

Maribor: Pridružujeva se vašemu protestu. — Ivan Kompan, Rakovič.

Drugi shodi.

Smihel pri Šoštanju.

Okrožni zadružni shod je včeraj dne 20. t. m. vkljub agitaciji nasprotnikov, kateri mislijo, da je dosti bolj pametno, da ljudje o gospodarskih organizacijah nič ne vejo, prav dobro uspel. (Zbrali so se zastopniki zadrug iz šoštanskega in slovenjegraškega okraja.)

Po pozdravu nadrevizorja Vlad Pušenjaka, ki je pojasnil pomen takih shodov, so se volili v predsedstvo okrožja gospodje M. Pirtovšek iz Smartna na Paki, predsednik; I. Hribnik iz St. Ilja pod Turjakom, podpredsednik; Franc Krošelj iz Smihela pri Šoštanju, tajnik; Anton Jan iz Škal, odbornik.

Nato je razpravljali gospod nadrevizor Vlad Pušenjak o denarni draginji, o zadružni disciplini, o poroštvu, o sestavljanju zadolžnic, o delovanju nadzorstva, o tečajih itd. Navodila so izzvala debato, v kateri se je pojasnila marsikatera funkcionalna druga nejasna točka.

Nadalje je predaval gospod nadrevizor Vlad Pušenjak o predmetu „Kmet in draginja“, ter je z vzgledi pobijal neresnične trditve nasprotnikov, da je kmet odiruh in kriv sedanje draginje. Zborovalci so z velikim zanimanjem sledili predavanjem. Prihodnje leto se vrši okrožni zadružni shod v St. Ilju pod Turjakom.

Fram.

Izobraževalno društvo se je ustanovilo včeraj v nedeljo ob veliki udeležbi in s sijajnim vspehom.

Govorili so mladenič Lešnik v imenu mladeničev, mladenka Prijol v imenu deklet ter velečastiti g. profesor dr. J. Holnjec med glasnim odobravanjem.

K društvu je pristopilo takoj 70 udov, veliko pa še jih bo, ker se je že zmrčilo, ko smo zaključili zborovanje. V odboru so vrli možje, mladeniči in dekleta. Prvo predavanje bo imel v nedeljo 14 dni absolvirani učenec vinorejske in sadjerejske šole v Mariboru J. Prijol o sadjereji.

Začeli smo, pa tudi nadaljevali bomo, v to nam je porok naša vrla mladina, katere je največ pristopilo k društvu.

Studenice pri Poljčanah.

Velike važnosti v današnjih resnih dneh so sestanki zaupnikov, županov in občinskih odbornikov po župnijah in vaseh. Ne samo velike, hrupne prireditve, ampak tudi manjši sestanki mnogo pripomorejo k okrepitvi naše organizacije.

V Studenicah pri Poljčanah se je zbralo včeraj dne 20. t. m. po prvem cerkvenem opravi lupe število uglednih mož iz cele župnije, da si na novo izberejo krajevni odbor Slovenske kmečke zveze. Domači župnik častiti gospod Čede je zbranim možem v poljudni besedi obrazložil veliko važnost dobro izpeljane organizacije zaupnikov. Velepomembna je taka organizacija posebno v gospodarskem oziru. Z vzgledi je gospod govornik podprl svoja izvajanja. Nato se je izvolil za predsednika krajevnega odbora ugledni kmet Jožef Prešern, za njegovega namestnika pa gospod Simon Kitek. Za vsako občino so se še posebej izvolili glavni zaupniki.

Urednik Zebot iz Maribora je nato v svojem govoru obrazložil možem hude boje naših poslancev v Gradcu ter vzroke in vspehe tega boja. Govoril je nato še o organizaciji, potrebi izobrazbe in edinosti kmečkega ljudstva. Možje so posebno glasno odobraval močeno postopanje deželnih poslancev S. K. Z. v Gradcu.

Po govoru se je vršil še kratek razgovor, nakar je predsednik zaključil zborovanje. Kmetje studeniške župnije naj bodo za vzgled drugim.

+ Lev Tolstoj.

Včeraj dne 20. novembra ob 2. uri zjutraj je umrl v Astapovem grof Tolstoj. Že enkrat se je raznesla vest o njegovi smrti po celem civiliziranem svetu, a pomotoma. Toda sedaj je pomota izključena, z vso zanesljivostjo se nam javlja, da grofa Tolstoja ni več med živimi. Umrl je v tujini, kamor je bežal iz Jasnaje Poljane, da se odtegne šumnemu svetu in se v samotni in tihoti pripravlja na smrt. Grofu Tolstoju je bil nazadnje postal cel svet tujina. Bil je tuj svetu, ker je bil celo drugačen nego drugi svet. Dvomil je in sanjal ob enem, bil je revolucionar in prerok, bil je klicatelj za cerkev in upornik proti cerkvi, anarhist in aristokrat, vedno pa je imel Boga pred očmi. Ljubil je ljudi v istini. V mnogih je vzbudil krščansko mišljenje, četudi je ustvaril svojo strujo krščanskega naziranja. Nazadnje se je hotel spraviti s svojo cerkvijo, iz katere je bil izobčen. Toda družina, ki je obdajala njegovo bolniško posteljo, je znala prepričati vsak stik umirajočega s pravoslavno duhovščino. Tudi s svojo ženo, s katero se je spril pred svojim begom zaradi njene prevelike ljubezni do denarja, se ni mogel več spraviti. Ko so jo pustili k njemu, ni bil več pri zavesti. V vladnih krogih se boje nemirov, ker umrlemu pisatelju brzokone ne bo dovolila cerkev zadnjega spremlstva in blagoslova. Vsled tega je ministrski predsednik Stolypin že interveniral pri sv. sinodu, da prekliče Tolstojovo izobčenje iz ruske cerkve. Dosedaj brez vspeha. Tolstoj prepeljejo v Jasno Poljano. Obkleli so ga v tipično kmečko obleko. Od vseh strani že trumoma vro ljudje, da še enkrat vidijo toli oboževanega, a tudi sovražnega Tolstoja.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dne 24. t. m. bodeta na dunajskem Francensringu zaplapolali dve mogočni avstrijski zastavi, znamenje, da je (državni zbor zopet odprt. Prvi dan je dnevni red jako nedolžen: debata o draginji in pa verifikacija spodbijanih volitev. Še le seja načelnikov bo določila dnevni red za naslednje seje. Glavno zanimanje pa povzročuje delovanje v budgetnem odseku. Tam je še ena nerešena točka: ustanovitev italijanske fakultete. Če vlada zapostavi to točko, potem bo delovanje v odseku neovirano, sicer pa bo Slov. Unija sklenila, ali še tudi nadalje obstruira to točko.

Na jugoslovanskih klopeh se bodo pojavile dne 24. t. m. tri nove postavbe: dr. Verstovšek, Jarc in dr. Smodlaka. Slovenski klub je vsled novih dveh poslancev ravno tako močen kakor Zveza južnih Slovanov, ki katerim se menda pridruži dr. Smodlaka. Na obeh straneh je sedaj 18 poslancev. Dvomljivo je, ali bo še nadalje obstojal vseučilišni klub, ker Zvezi južnih Slovanov ni več za vseučilišni boj, kakor se je razvidelo iz izjav v parlamentarnih počitnicah. Vlada ne želi tega boja in to je za Plojev klub merodajno. Vkljub temu pa še bo ta klub nadalje kibičiral pri opoziciji, da bo vlado tem lažje obveščal o dogodljajih pri opoziciji.

Delegacije.

Dne 18. t. m. se je zaključila 44. sesija avstr. delegacij. Sprejeti so bili proračun o dobavah za armado, proračun najvišjega računskega dvora ter pro-

račun skupnega finančnega ministrstva. Odobreni so bili tudi zaključni računi. Debata pa je tudi v tej seji pokazala marsikatero zanimivost. Prišlo je do malega dramatičnega prizora. „Reichspost“ je namreč v zadnjem času večkrat napadala skupnega vojnega ministra Schönaicha ter mu podtikala razne nečedne stvari. V četrtek je izjavil radi tega vojni minister Schönaich, da so te trditve „Reichsposte“ laž, da je proti „Reichsposti“ tudi vložil tožbo radi razžaljenja časti, da pa tožba iz formalnih ozirov ni bila sprejeta. Dne 18. t. m. ga je radi tega prijemal delegat Stumpf ter zahteval od njega, da naj prekliče v četrtek podano izjavo. Vojni minister Schönaich se je radi tega poziva močno razburil ter z močnim glasom zaklical, da ne prekliče ničesar. Interesantno je bilo tudi opazovati, kako soglašanje so naši napadi proti vojnemu ministru Schönaichu pri večini delegatov. Govorili so delegati Stumpf, Klofač, Kramar, Udržal, Tomašek, Gruber in Grabmayr, nakar se je baron Schwegel zahvalil predsedniku prof. Glombinskemu. Zunanji minister grof Aehrenthal je sporočil delegacijam zahvalo cesarja za uspešno in stvarno delovanje avstrijskih delegacij. Nato je bilo zasedanje zaključeno.

Skupen ministrski svet.

V soboto dne 19. t. m. se je vršil pod predsedstvom grofa Aehrenthala skupen ministrski svet. Najprvo se je vršilo posvetovanje o skupnem proračunu za leto 1911, ki je bil konečno odobren. Za dovoljenje budgetnega provizorija se je določilo kratko zasedanje delegacij med božičnimi prazniki in novim letom. Glavno zasedanje delegacij se bo pa pričelo v januarju 1911.

Razpust angleškega parlamenta.

Vlada je sklenila, parlament razpustiti, kakor hitro mogoče. Pričakuje se, da bo parlament razpuščen že v ponedeljek dne 28. novembra.

Ker je tedaj razpust zbornice pred durmi, se že vse z mrzlično naglostjo pripravlja na volitve. Vodilni politiki so že pričeli z agitacijo in podale so se že tudi izjave, ki bodo tvorile bazo vsemu volilnemu boju. Kakor se je izjavil v soboto dne 19. t. m. ministrski predsednik Asquith, se gre sedaj liberalni stranki za vse ali za nič. S temi volitvami hoče sedanja liberalna vlada prisiliti lorde, da se bodo udali in odpovedali svojemu vetu napram proračunu. Vlada „Westminster Gazette“ piše z ozirom na Asquithov govor: „Pridružiti se moramo Asquithovim besedam, da imajo sedanje volitve odločujoč in zaključujoč značaj. Od sedaj naprej ne more dvomiti nihče v obeh taborih, da bo sedanja ljudska sodba, naj že izpade kakorkoli, sodba brez vzklica. Vsako drugo naziranje bi dovedlo deželo v področje revolucionarnih metod in ne verujemo, da bi kak unionističen (konservativen) voditelj menil, da liberalci svoje politike ne bodo izvedli do cilja, če bodo zmagali.“

Tedaj v znamenju odločilnega boja proti pravicam lordov se bodo vršile volitve.

Iz Hrvaškega.

Novoizvoljeni hrvaški sabor bo imel jutri dne 22. t. m. svojo prvo sejo. Gotovo je že sedaj, da bo sabor koj v prvi seji zopet odgođen. Danes dne 21. t. m. imajo zastopniki raznih strank seje. Dr. Aleksander Horvat sklicuje poslance Stranke prava na danes k seji, v kateri se bo konstituiral saborski klub stranke. Seja se vrši ob 8. uri zvečer v Starčevičevem domu v Zagrebu.

Velika poneverjenja pri grški vojni upravi.

„Vossische Zeitung“ poroča iz Aten, da so se tam razkrila v vojaški upravi kolosalna poneverjenja, ki so se zgodila tekom zadnjih šest let. Vsi vojni ministri, ki so v zadnjih šestih letih kot taki funkcionirali, bodo prišli pred sodišče radi zlorabe uradne oblasti. Veliki škandali so se zlasti dogodili pri dobavi za armado. — Kralj se je napram nekemu poslancu izrazil, da ga jako peče, da ljudstvo govori o njem tako slabo in da se ga dolži kršenja ustave. Kralj je izjavil, da je pripravljen odložiti krono, ako te govorice ne potihnejo.

Iz sodne dvorane.

Südmarka, na zatožni klopi. — Kako se naseljuje v St. Ilju.

Tri cele dni trajajoča pravda v zadevi posestnice gospe Potthast iz St. Ilja proti Südmarki je razkrila čudne stvari.

Dotična posestnica si je izposodila od Südmarke 1500 K. Morala je zato podpisati dolžno pismo in se v njem zavezati, da bo plačevala obresti, zamudne obresti, in da bo posojilo vrnila; zastaviti je morala svoja zemljišča in se zavezati, da bo privolila v volilo z Südmarko, ker mora drugače posojilo takoj vrniti; dovoliti pa je morala Südmarki tudi predkupno pravico.

Posojilo se ji je dovolilo res samo proti 4% obresti. Zato pa je zahtevala Südmarka pri obračunu iz neznanih vzrokov naenkrat okoli 300 K več.

Ko je gospa Potthast hotela svojo posestvo prodati, plačala je najpoprej Südmarki vse terjatve in je zahtevala izbrisno pobotnico in vračilo dolžnih pisem. Südmarka je po dolgem zavlačevanju izdala izbrisno pobotnico, ni pa hotela vrniti dolžnih pisem in pripoznat, da je z vračilom dolga ugasnila predkupna pravica.

Ponudila je posestvo torej Südmarki za isto ceno, ki ga ji je ponujal drugi kupec. Südmarka na to ponudbo ni odgovorila. Pač pa je šel dobro znani gospod Fraib k kupcu in ga napeljeval, naj sklene ta neko tej posestnici škodljivo pogodbo. Vrli naš mož in pošteni gospod Ehrlich, ki je bil kupec, je ponudbo z ogorčenjem zavrnil.

Prišlo je nato do pravde. Tožiteljčin zastopnik je povdarjal, da je v dolžnem pismu dovoljena predkupna pravica ugasnila s poplačilom dolga. Südmarka je to odločno zanikala. Nato je tožiteljčin zastopnik utemeljeval, da je dovolilo predkupne pravice v dolžnem pismu izsiljeno, to pa glavno z ozirom na to, ker se je v istem dolžnem pismu morala zavezati, da bo pri volitvah volila za Südmarko, kar je po paragr. 8 in 5 vol. zakona kaznjivo. Südmarka se ni uvidela svoje krivice. Nato je tožiteljčin zastopnik povdarjal, da je Südmarka svojo predkupno pravico zgubila tudi za slučaj, če je bila pravnomočno dogovorjena.

Fraib je tudi vse tozadevne dokaze zanikal in se je tožiteljci le z velikim trudom posrečilo Südmarki dokazati, da ni hotela toliko plačati, kakor kupec gospod Ehrlich.

Fraib k zadnji obravnavi ni več prišel, da bi slišal iz ust priče gospoda Ehrliche, da se mu je nagovarjanje na sejmu v Arnovžu studilo.

Raznoterosti.

Osebna vest. V pokoj bo stopil na lastno prošnjo c. kr. veterinarski nadzornik na Štajerskem F. Slovak.

Deželnozborska nadomestna volitev v srednještajerskih mestih in trgih za splošno kurijo. Za to volitev so razpoloženi volilni imeniki od 22. nov. naprejško 14 dni. Volilni boj bo pri tej volitvi zelo vroč. Za mandat se bodo borile tri stranke: nemško-nacionalna, krščansko-socialna in socialdemokratska.

Duh se je omračil, kakor poroča „Edinost“, slovenskemu slikarju prof. Germu v Novem Mestu. Odvedli so ga v Prago.

Ljudsko štetje. Vrli naš koroški poslanec Grafenauer opozarja v „Miru“ s sledečo notico na ljudsko štetje: „Kakor kaže en slučaj, postopajo okrajna glavarstva glede imenovanja komisarjev za ljudsko štetje popolnoma samooblastno in s prozornim namenom. Zato, slovenski župani, pozor!“ Gotovo ni odveč, če v enakem smislu opozarjamo tudi mi naše štajerske slovenske župane in naše zaupnike. Marsikatero naših okrajnih glavarstev je popolnoma identično s koroškimi in bo gotovo poskušalo tudi v enakem smislu delati. Zato — pozor!

Slaba prede Südmarki. Ze zadnjič smo poročali, da je morala Südmarka, dasi nerada, črtati razne subvencije. Njena glasila sama priznavajo, da je večidel sredstev izčrpan. V 2. in 3. tednu t. m. je bilo Südmarki omogočeno, podeliti 200 K podpore za slovenski kurz za uradnike v Gradcu in 300 kron posojila neki „Nemki“ na Spodnjem Štajerskem. Ali res poka?

Značilna vsiljivost. Pri običajnih cerkljih, ki se obdržavajo ob priliki delegacijskih dinerjev, ogovori cesar tudi delegate, ki jih pozna ali na katere ga ministrski predsednik opozori. Letos je bil tudi naš Ploj pri cesarskem dineju. Toda „Slovenec“ poroča, da se je le vsilil cesarju, da ga je sploh ogovoril. Najprej je prosil ministrskega predsednika Bienenrtha, naj ga predstavi cesarju, a Bienenrth se ni zdelo vredno, upoštevati to prošnjo. In zopet je stopil Ploj k njemu ter ga prosil. Sedaj šele se ga je usmilil Bienenrth ter ga predstavil cesarju. — Bolj zanimiva pa je vest istega lista, da bo z ozirom na zvesto vladno službovanje v delegacijah Ploj kmalu imenovan senatnim predsednikom pri upravnem sodišču. Ivan Hribar pa, ki je poslal dr. Kramarju telegram s prošnjo, naj glasujejo slovanski poslanci za Buriana, ustanovi banko v Sarajevu in potrebuje za to Burianovega dovoljenja. Vse za domovino in narod! Kje je Cankar?

Sotelska železnica in — dr. Ploj. Ker liberalni poslanci, ki so zapriseženi na program Narodne stranke, dr. Kukovec, Roblek in drugi, ne ganejo s prstom v prid tega projekta in ki večjem dopuščajo zabavljanje po „Nar. Dnevniku“, zato hočejo v svoje namene izkoristiti „konzervativnega“ dr. Ploja, ki pa je konzervativen le v toliko, da v liberalni stranki zastopa staro strujo, sicer pa odobrava vso liberalno politiko in deluje samo v njen prid. Ni še davno tega, da je „Narodni Dnevnik“ napadal naše poslance, češ, da so zavozili sotelsko-belokranjsko-dalmatinsko železnico; to je bilo tedaj, ko sta ogrski in avstrijski ministrski predsednik v delegacijah izjavila, da je železnica skozi Liko neizvedljiva in je železnica skozi dolino Upe stopila v ospredje. To je bilo okrog 10. t. m. Toda namah je nastopil preobrat. Dne 16. t. m. je ogrski ministrski predsednik v delegacijah izjavil, da si je ogrska vlada vendar premislila, da v smislu nagodbe, sklenjene leta 1907, hoče vendar zidati železnico Karlovec-Dalmacija skozi Liko, in da se začne v kratkem graditi. „Narodni Dnevnik“ je hitro dr. Ploju zapel glorio in zopet napada naše poslance. „Narodni Dnevnik“ postaja v tem boju že naravnost gnjusen. Vsak otrok mora vedeti, da grof Khuen-Hedervary radi lepih pčij dr. Ploja v par dneh ne bo spremenil svojega stališča. Pač pa se je za kulisami nekaj godilo, kar seveda „Nar. Dnevnik“ neče vedeti, oziroma pri njegovih pomanjkljivih informacijah ne more vedeti. Khuen-Hedervary potre-

buje namreč delamožni hrvaški sabor in vladno veščino. Zato skuša vpreči v vladni voz opozicijske poslance in v resnici je z obljubo liške železnice pridobil mnogo hrvaških poslancev. To je resnica preobrata ogrske vlade v vprašanju liške železnice, vse drugo pa je izmišljotina liberalnih listov, namenjena za backe, ki se vedno prisegajo na ta laži-trobila. Res, občudovanja vredna je drznost glasil liberalne stranke, ki za uresničenje sotelske železnice s prstom ne gane. Pa ljudstvo bo bobnečih besed in pa gnjusnih zabavljanj liberalne stranke kmalu sito, in bo s potrebno resnobo vprašalo dr. Kukovca, kaj je on storil za pospeševanje rešitve tega vprašanja.

Svoboda, kakor si jo oni mislijo. Takoimenovani svobodomiselnici vseh vrst, od svobodomiselnega buržoa do svobodomiselnega socialno-demokratskega delavca, kaj radi spravljajo v svet tirade o svobodi prepričanja, vesti in razvoja. Zlasti napol-izobraženo in nezrelo mladino gotovi brezvestneži kaj radi slepijo z visokodonečimi frazami o svobodi raziskovanja, znanosti in umetnosti, in kakor se imenuje še mnogo drugih takih fantomov. Kadar pride pa do praktičnega vdejstvovanja, so ti ljudje največji zatiralci svobode in svobodnega mišljenja. Kakor v zasmeh samim sebi in vsej javnosti nastopajo proti vsakemu, ki se drzne biti drugega mnenja, z brezobzirnim terorizmom in magari tudi s surovo silo. Posebno značilno za take slučaje je dejstvo, da so nasilni laži-svobodomiselnici pretepači najbolj glasni in korajžni tedaj, če so v ogromni večini. V eksempl naj služi sledeči najnovejši škandal. Na krakovsko univerzo je poklican iz Poznanjskega profesor krščanske sociologije Zimmermann, priznana avtoriteta na sociološkem polju. Zimmermann je določen, da predava na teološki fakulteti. Ob enem je pa hotel imeti takozvani Collegium Publicum. Dne 16. t. m. je bilo napovedano prvo predavanje. To priliko so pa porabili socialdemokratski in židovski visokošolci, da so pokazali, kako umejo svoje svobodomiselnost. Zasedli so pred začetkom predavanja obširno dvorano in ko je prišel profesor Zimmermann, so zagnali divji, huronski krik z zahtevo, da naj se odstrani. V dvorani je bilo tudi nekaj katoliških dijakov, ki so se zbrali, da v slučaju potrebe branijo profesorja. Ker se pa Zimmermann ni hotel vdati terorju in je hotel začeti s predavanjem, so se navalili divjaški „svobodomiselnici“ proti katedru. Katoliški dijaki so obstopili profesorja in prišlo je do silnega pretepa. Svobodomiselnici „kulturonosci“ so bili oboroženi s težkimi palicami in železnimi batinami, s katerimi so bili po katoliških dijakih, da jih je bilo mnogo obdeto ranjenih. Po skoro enournem pretepu so se le spraznili dvorano in je bilo s tem svobodomiselnih divjaštev — konec.

Porotne obravnave v Mariboru se začnejo dne 28. novembra. Prvi dan 28. nov. pridejo pred poroto: Alojzij Kežman, posilstvo in Jožef Polajžer, rop, predseduje predsednik okrožne sodnije Perko; 29. nov.: Jožef Jakolič, uboj, predseduje višjesodni svetnik dr. Voušek; 30. nov.: Karl Rabitsch in August Aistreich, tiskovna pravda, predseduje višjesodni svetnik Morcutti; 2. decembra: A. Borgnolutti, uboj, predseduje dr. Fraidl; 3. decembra: Anton Kaučič, uboj, predseduje dr. Voušek.

Za „Slov. Stražo“ je daroval gospod H. Pak, trgovec v St. Ilju v Slov. gor. in vesela družba 3 K. Živel!

Štajersko.

Slovensko gledališče v Mariboru. Včeraj dne 20. t. m. se je uprizorila na odru mariborskega gledališča ljudska igra „Gospodje sinovi.“ Igra sama spada med takozvano „Duitendware.“ Imenuje se sicer ljudska, a nima na sebi drugega iz res ljudskega življenja, kakor da nastopajo v njej ljudje. Vsebuje nekaj dobrih dvitipov, ki so bili po večini še krepkejši, ker so bili lokalizirani in to je vse. Kake resne in primerno motivirane ideje ne najdemo in si ta igra naslov ljudska, ki zahteva nekaj bolj treznega jedra, prilagaja po krivem. Igralo se je za naše razmere res izborna. Ako omenjamo, da si mislimo državnega poslanca bolj ponosnega in samozvestnega, če tudi je brezpomemben, potem moramo pohvaliti vse. Zlasti gospod Pesjak se je potrudil in izborno rešil svojo nalogo, in neka nova mlada moč nas je prese-netila. Obisk ni bil ravno dovoljen in je bilo zlasti mnogo sedežev praznih. Igralci tega niso zaslužili.

Maribor. Odbor podružnice „Slovenske Straže“ ima jutri v torek dne 22. t. m. svojo prvo redno sejo v prostorih Zadrugne zveze. Vsi odborniki so vabljeni.

St. Ilj v Slov. goricah. „Grazer Tagblatt“ poroča dne 19. novembra, da se hoče Südmarka zavzeti tudi za Ceršak in tam začeti s tako naseljeniško-protestantovsko propagando, kakor v St. Ilju. Glavno vodstvo Südmarke je v posebni seji sklenilo, da bode skušalo z vsemi svojimi sredstvi „delovati“ tudi v Ceršaku. Kako je njeno delovanje, je jasno razvidno v St. Ilju. Nismo torej mi zastoj svari-li Cirberžane pred šulferajnom. Gotovo dejstvo je, da bodo prišli tudi protestanti v Ceršak. Na ta način se bo začel z narodnim, ob enem tudi verski boj. Mi računamo na možafost in značajnost naših mož v Ceršaku ter upamo, da se nakana Südmarkina ne bo de posrečila. Može v Ceršaku, stojte na straži!

St. Ilj v Slov. gor. Na šulferajnski šoli v Ceršaku še vedno nimajo pouka v krščanskem nauk. Kaj

poreko stariši tistih otrok, ki morajo pošiljati svoje otroke v to mučilnico? Ali bode morda Bresnik naprosil pastora Mahnerta ali Albanija za to? Nazadnje pa bo menda Bresnik sam igral vlogo kateheta. Čedne razmere. — Agitacija za to šolo je vedno hujša. Posebno se obdelujejo viničarji in delavci v cirberški tovarni.

Fram. Umrli je tragične smrti daleč okoli znani kamnosek na Ješenci gospod Alojzij Horvat. Šel je z dela iz Cirkovec v petek zvečer, pil v Račah pol litra vina ter šel proti svojemu domu. Okoli 6. ure sliši neka žena v bližnji koči stokanje, kakor klic na pomoč, a ni šla gledat. V soboto najdejo Horvata v mlaki mrtvega. Hudodelstvo je izključeno, ker so našli pri njem še precej denarja. Pač pa je bil rajni celo leto bolehen in zadnje dni ga je močno užalila in razjezila neka liberalna posojilnica. Če se pelješ iz Rač proti Pragerskem, zagledaš na levi lepo hišo z napisom: „Domovina mili kraj. Tam je vrli slovenski kamnosek klesal spomenike Slovincem, ki ga bodo ohranili v blagem spominu. Bil je blag mož, jako šaljiv, prijazen in postrežljiv, pa tudi odločno naroden, in globoko veren. Njegovi blagi soprogi naše sožalje!“

Ptuj. V Vareji se je dne 10. t. m. poldrugoletni sinček Franc najemnice M. Medved v materni odsotnosti polil z vrelin mlekom tako hudo, da je vsled opeklin v petih dneh umrl.

Celje. Na obrtno-nadaljevalni šoli so v četrtek dne 17. novembra učenci višjega razreda uprizorili nekaj štrajka. Čutili so se užaljene, ker jih je neki učitelj na zavodu oštel. Še le na pomirjalno posredovanje ravnatelja se je razburjenje med dijaki poleglo.

Ljubno v Savinjski dolini. „Grazer Tagblatt“ z dne 18. nov. poroča: Posestnik Ignacij Fludernik v Ljubnem v Sav. dolini je živel že dalje časa s svojo ženo v prepiru. Obdoževal je tudi nezvestobe. Dne 13. t. m. je posebno hudo nastopal proti njej. Žena je zbežala v gostilno Alojzija Klemenška. Fludernik se je zaradi tega tako razkačil, da je vzel puško, jo nabasal in pretil, da bo ženo takoj, ko jo zapazi, ustrelil. Žena se je morala vsled te grožnje skrivati, dokler ni bil razjarjeni mož na varnem.

Rajhenburg. Vabimo k okrožnemu zadrugnemu shodu, kateri se vrši v nedeljo dne 27. nov. 1910 v restavraciji gospe Unschuld v Rajhenburgu. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Volitev okrožnega predsedstva. 2. Navodila za poslovanje. 3. Zadrugna prodaja živine, kmet in draginja, predava nadrevizor Vl. Pušenjak iz Maribora. 4. Razgovor o zadrugnih zadevah. Zadruga v Brežicah (Stavb. zadruga), Artičah, Pišecah, Dobovi, Vidmu, Sevnici, Rajhenburgu in Loki pri Zidanem mostu naj pošljejo k shodu člane nadzorstva in načelstva, tajnike, kakor tudi druge zadrugarje.

Brežice. V Arnovem selu pri Brežicah je dne 15. t. m. zvečer pogorela hiša kočarja Alojzija Dernača. Pogorelo je vse do tal s poljskimi pridelki vred. Nesreča je za Dernača tem hujša, ker ni bil zavarovan. Sumi se, da je nekdo zažgal.

Zagorje. Dne 18. nov. zvečer je tukaj, prevaden s svetimi zakramenti, po dolgem bolehanju mirno v Gospodu zaspal nadepolni mladenič dijak Janez Zakošek. Dopršil je z odliko pet razredov gimnazije v Celju, a pred dvema letoma ga je prisila jetika, da je prenehal s študijami in se podal domu z upanjem, da bo v domačem zraku popolnoma okreval in študije zopet nadaljeval. A ni okreval, jetika se je bolj in bolj razvijala, dokler mu ni po dveletnem bolehanju pretrgala niti življenja. Pred šestimi leti je tudi njegov oče umrl ravno na tej bolezni. N. v m. p. Materij vдови pa izrekamo pristrčno sožalje; naj jo Bog potolaži pri teh bridkih izgubah!

Koroško.

Celovec. V soboto, dne 19. novembra je došel v Celovec novoimenovani krški škof dr. Kaltner, ki je bil slovesno sprejet. Včeraj, dne 20. t. m. se je vršila slovesna intronizacija.

Zanimive številke.

V velikih množinah se iz nekaterih evropskih držav izseljuje prebivalstvo. Statistika zabeležuje te številke. Na vsakih 10.000 prebivalcev se je izselilo leta 1908, oziroma 1909, in je bilo več rojstev kot smrtnih slučajev:

	izseljencev	več rojstev
Italija	182.6	108
Angleška z Irsko	74.4	113
Portugalska	74.2	121
Špansko	66.8	99
Norveško	36.3	131
Belgija	24.6	95
Ogrsko	23.7	115
Švedsko	23.1	108
Avstrija	21.1	113
Finsko	19.4	123
Dansko	17.1	140
Šveica	10.3	108
Nizozemsko	5.2	147
Nemčija	3.9	140

Najbolj se torej izseljuje ljudstvo iz „blažene“ Italije, devetkrat bolj kot iz Avstrije. Najmanj izseljencev izkazuje Nemčija.

Zahtevajte v gostilnah katoliško narodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

Za nakup

modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljša perilno blago, vsakovrstno sukno za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilili, perje itd. priporočila

modna in manufakt. trgovina

M. E. ŠEPEC

Maribor, Grajski trg,

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, skalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporočila po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,

Brno, Zidenice Moravsko.

80 slovenska obrt.

Mlad, pošten krojaški pomočnik, išče dela pri kakem mojstru v Mariboru ali kjer koli. Ponudbe pod „Krojaški pomočnik“ M. F. poste restante Maribor. 893

Sprejme se takoj 2 pomočnika,

dobro moči, proti dobri plači. Josip Drušković trgovec v Slovenj Gradcu. 178-2

Za svojo odvetniško pisarno iščem koncipijenta s pravico substitucije

Vstop 1. januarja 1911, pogoji po dogovoru.

Dr. Ivan Šušteršič

odvetnik v Ljubljani.

Slovenska trgovina

J. N. Šoštarč, Maribor

samo Glavni trg šte. 9

priporočila p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarov.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Edina slovenska kislá voda Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodecu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezní in ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo temveč je tudi osvežujoča

namizna kislá voda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbnístvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kisló vodo. 149

Za božič in novo leto

priporočila trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, podobice za jaslice, narejene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetlice, žico itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izbiri po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetlice. Kasete, albumi za poezije, slike in dopisnice v veliki izbiri.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19: v Medjatovi hiši v pritličju: Dunajska cesta 19

155

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreža na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

- V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel.
- Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Glavni zastopnik za Štajersko: Gospod Fran Pograjc, Maribor, Fabriksgasse 21, blizu Nar. Doma.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

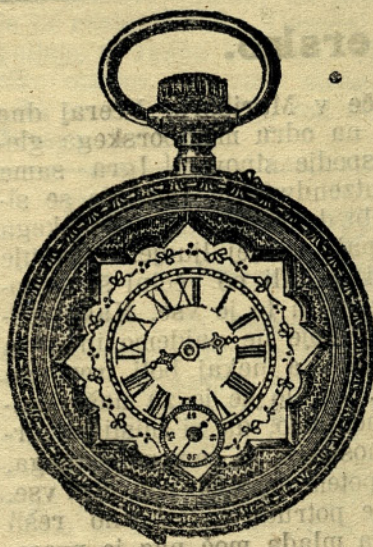
Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

4

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 39

peró kolodvorom, priporočila svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarov.

Priznana najboljša igla za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list.

Štefan Strašek

165 v Celju Kovačeva ulica.

priporočila svojo zalogo čevljev in izdelovanje čevljev. Velika izbira za gospode: dame in otroke od najfinejše do najcenejše izvršitve.

Gamaše, galoše, raznovrstne domače čevlje, prave juhtne in druge športne čevlje.

OSTANKI

parhaste za ženske obleke po 20 m trpežni K 10—, Zelo močni K 12— posebno fini K 14—, hlačevine za moške obleke, dvojne širjave po 10 m močni K 14— zelo trpežni K 17— posebno fini 20 K, čez 20 K franco razpošilja.

: narodna veletrgovska hiša: **R. Stermecki: Celje.**

Robert Diehl, žganjarna, Celje

priporočila svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.